

Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL inom området Socialpsykiatri

RIKTLINJE

Typ av styrdokument	Riktlinje
Beslutsinstans	Socialnämnd
Diarienummer	
Giltighetstid	Fr o m 2023-11-01
Dokumentet gäller för	Socialnämnden
Fastställd	
Ersätter	Ersätter tidigare version, beslutad 2018-12-19, SN 2018/00096730
Dokumentansvarig	Verksamhetschef IFO
Tidpunkt för aktualitetsprövning	

Innehåll

1. ALLMÄNT.....	2
1.1 Syfte med riktlinjer.....	2
1.2 Målgrupp och ansvarsområde.....	2
1.3 Utgångspunkter för socialtjänstens uppdrag.....	2
1.4 Falköpings kommuns utgångspunkter.....	2
2. ALLMÄNT INRIKTADE FÖREBYGGANDE INSATSER OCH UPPSÖKANDE VERKSAMHET.....	3
2.1 Aktivitetscenter.....	3
2.2 Personligt ombud.....	3
3. HANDLÄGGNING.....	3
3.1 IBIC.....	4
3.2 Barnperspektivet.....	4
4. INSATSER ENLIGT SoL.....	4
4.1 Individuellt behovsprövade insatser.....	4
4.2 Boendestöd.....	4
4.2.1 Målgrupp.....	5
4.3 Kontaktperson.....	5
4.4 Bistånd som avser boende.....	5
4.4.1 Bostad med särskild service.....	6
4.4.2 Korttidsvård/korttidsvistelse.....	6
4.4.3 Institutionsvård/HVB.....	6
4.4.4 Familjehemsvård.....	6
5. STÖD TILL ANHÖRIGA.....	7
5.1 Avlösning av anhörig i hemmet.....	7
5.2 Barn till föräldrar med psyksiska funktionsnedsättningar.....	7
5.3 Vuxna anhöriga.....	7

1. ALLMÄNT

1.1 Syfte med riktlinjer

Riktlinjerna är ett politiskt antaget dokument, är allmänt hållna och är en rekommendation till handläggaren. De tar hänsyn till Socialtjänstlagens (2001:453) och Förvaltningslagens paragrafer som styr ansvar och handläggning inom aktuellt område. Alla beslut ska prövas mot gällande lagar, förordningar, rättspraxis, förarbeten till lagstiftning och prejudicerande rättsfall. Syftet är att bidra med ökad rättssäkerhet för den enskilde.

De individuella behoven och förutsättningarna ska alltid vara styrande när beslut om bistånd fattas. Vid varje ansökan görs alltid en individuell bedömning av den enskildes förutsättningar och behov av insatser för att denne ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Insatserna kan endast beviljas efter den enskildes uttryckliga önskemål eftersom insatser enligt SoL bygger på dennes frivillighet.

1.2 Målgrupp och ansvarsområde

Enligt 5 kap 7 § Socialtjänstlagen ska ansvarig nämnd verka för att personer som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring ges möjlighet att leva som andra. Inom socialförvaltningen är det individ- och familjeomsorgen (IFO) som handlägger och beslutar om stöd till personer med funktionsnedsättningar utifrån Socialtjänstlag och Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS). Utöver SoL och LSS regleras kommunens hälso- och sjukvårdsansvar i 12 kap. Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), (2017:30).

1.3 Utgångspunkter för socialtjänstens uppdrag

Enligt Socialtjänstlagen har kommunen det yttersta ansvaret för att de som bor och vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Falköpings kommuns socialsekreterare för målgruppen utför inte behandlingsarbete utan utreder behov hos personer med funktionsnedsättningar. Insatser utförs av verksamheterna funktionsnedsättning och Hemstöd eller andra privata utförare.

1.4 Falköpings kommuns utgångspunkter

Beslutade insatser ska överensstämma med de mål och den vision om, ”Det goda livet”- ett hållbart samhälle som bygger på allas lika värde och på samhällsaktiva människor, som gäller för Falköpings kommun.

2. ALLMÄNT INRIKTADE FÖREBYGGANDE INSATSER OCH UPPSÖKANDE VERKSAMHET

2.1 Aktivitetscenter

Aktivitetscenter vänder sig till personer med någon form av psykisk funktionsnedsättning och som har kontakt med psykiatri i öppenvården, arbetsförmedlingen, försäkringskassan eller socialtjänsten. Verksamheten syftar till att genom social träning, meningsfull sysselsättning samt andra insatser stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt och meningsfullt liv samt att delta i samhällets gemenskap. Sysselsättning kan också vara rehabiliterande och på kortare eller längre sikt utveckla den enskildes möjlighet till arbete. Deltagande i aktivitetscenter är inte biståndsbedömt utan inskrivning sker via ansvarig enhetschef på avdelning funktionsnedsättning.

2.2 Personligt ombud

Personligt ombud är en verksamhet som riktar sig till vuxna personer med psykisk funktionsnedsättning (ej personkretsarna inom LSS) som i sin tur gett en långvarig funktionsnedsättning. De personliga ombuden arbetar på den enskildes uppdrag och det är således ingen biståndsbedömd insats. Ombudens främsta uppdrag är att arbeta uppsökande för att nå personer i målgruppen som inte har kontakt med vare sig socialtjänst eller sjukvård. När nödvändiga kontakter etablerats avslutas kontakten.

3. HANDLÄGGNING

All dokumentation och handläggning ska utgå från gällande lagstiftning och ska följa föreskriften om handläggning och dokumentation (SOF 2014:5). I 11 kap. 5§ SoL anges att handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling ska dokumenteras. Detta innebär att både den som fattar beslut om insatser och den som utför dem har en skyldighet att dokumentera. Handlingar som upprättas och gäller enskilda ska enligt 4 kap. 1§ SOSFS 2014:5 begränsas till att innehålla uppgifter som bedöms vara tillräckliga, väsentliga och ändamålsenliga i förhållande till vad saken gäller. Vid handläggning ska stor vikt läggas vid den enskildes rätt till delaktighet, inflytande och självbestämmande.

I de beslut som fattas ska det tydligt framgå vilka insatser den enskilde har behov av och önskar stöd i, samt vilka mål som finns för respektive insats.

Verkställigheten ska i samråd med den enskilde brukaren bestämma hur insatsen ska utformas och dokumentera detta i en aktuell genomförandeplan.

Verkställighet ska göra regelbundna avstämningar gällande insatsens omfattning och meddela handläggaren om behovet ändras.

3.1 IBIC

Biståndshandläggning ska ske enligt IBIC -Individens Behov I Centrum. IBIC är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt med strukturerad dokumentation av behov, mål och resultat i handläggningen, genomförandet och uppföljningen av vård och omsorg av enskilda.

Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionsnedsättningar och hälsa (ICF) utgör grunden för ett gemensamt språk och strukturerad dokumentation.

3.2 Barnperspektiv

Vid bedömning av behov av insatser ska särskild hänsyn tas till barnets bästa i utrednings- och beslutsprocessen.

4. INSATSER ENLIGT SOL

4.1 Individuellt behovsprövade öppna insatser

Socialnämnden ska tillhandahålla bistånd i vardagen, för den som har en varaktig funktionsnedsättning, om det behövs för att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

4.2 Boendestöd

Boendestödet ska praktiskt hjälpa, motivera och stödja personer tillhörande målgrupperna, så de får möjlighet att förbättra förmågan att leva ett så aktivt, meningsfullt och självständigt liv som möjligt i vardagen och i samhället. Målet är att den enskilde ska kunna behålla sitt boende, få struktur i vardagen, få möjlighet till större delaktighet i samhället och därigenom leva ett självständigt liv.

Boendestödet är ett kvalificerat och flexibelt vardagsstöd när den enskilde behöver stöd och hjälp med att klara sina svårigheter i vardagen, både i och utanför bostaden. Stödet kan variera över tid. Det är den enskildes specifika behov som avgör hur insatsen för boendestöd ska se ut. Finns behov ska stödet kunna utföras veckans alla dagar/kvällar.

Exempel på boendestödsinsatser (tjänster) som kan utföras tillsammans med den enskilde:

Praktiskt stöd i hemmet innebär att träna och utveckla och/eller behålla grundläggande vardagsaktiviteter i hemmet.

Pedagogiskt stöd innebär att, genom ett pedagogiskt förhållningssätt, hitta strategier att stödja den enskilde så att denna på egen hand klarar sina vardagsaktiviteter.

Socialt stöd innebär att stödja individen till att kunna bygga upp sociala kontakter och få en fungerande social tillvaro utifrån sina egna förutsättningar.

- Stödja individen att komma iväg till en daglig sysselsättning utanför hemmet för att bryta isolering, exempelvis anställning, studier, praktik eller daglig verksamhet.
- Stödja individen, att utifrån dennes intresse, våga prova och delta i fritidsaktiviteter.

De olika delarna i boendestödet kan variera över tid. Tillfälligt behov av omvårdnad och praktisk hjälp ska utföras av boendestödet vid försämring i måendet, utan att den enskilde ska behöva ansöka om hemtjänst. Vid varaktig förändring av behovet bör en ny behovsbedömning göras.

4.2.1 Målgrupp

Boendestöd riktar sig till personer över 18 år. Boendestöd kan beviljas för personer inom någon av följande målgrupper;

- Personer med psykisk funktionsnedsättning
- Personer som tillhör LSS personkrets 1
- Personer med samsjuklighetsproblematik

4.3 Kontaktperson

Nämnden kan enligt 3 Kap 6 b§ SoL utse en särskild person i syfte att hjälpa den enskilde i personliga angelägenheter, om den enskilde begär eller samtycker till det. Insatsen är ett icke professionellt stöd och ska inte ersätta andra insatser från kommunen eller landstinget.

4.4 Bistånd som avser boende

Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för personer som utifrån sina funktionsnedsättningar behöver särskilt stöd. En kommun har dock inte en lagstadgad skyldighet att ordna bostad för kommunens invånare. Bostadslöshet är i sig inte ett skäl till att bevilja insats i form av särskilt boende För stöd kring beslut rörande boendefrågor, se särskild rutin.

4.4.1 Bostad med särskild service

Med insatsen bostad med särskild service avses ett boende med fast personalstöd. Kommunen har boendeplatser för målgruppen på Kapellgatan och Vilskegården. Omvårdnad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter ingår som en del av insatsen. Genom insatsen ska den enskilde få en fullvärdig lägenhet där hyreslagens regler gäller.

Boendet består av ett antal rum med tillgång till gemensamma utrymmen. Plats bostad med särskild service kan beviljas personer som har ett omfattande tillsyns och stödbehov med behov av kontinuerlig närvaro av personal. För närmare information om bostäderna och antal platser se aktuell information på kommunens hemsida [Boende för personer med funktionsnedsättning - Falköpings kommun](#)

4.4.2 Korttidsvård/korttidsboende

Korttidsplats är en tillfällig vistelse för personer med behov som inte kan tillgodoses i det egna boendet.

4.4.3 Institutionsvård (HVB)

Med institutionsvård avses heldygnsomsorg med yrkesmässig tillhandahållen vård, omvårdnad och behandling och där institutionen innehar HVB-tillstånd. Val av institution sker utifrån den enskildes specifika behov.

Placering på institution ska vara så kortvarig som möjligt. Beslut om insats i form av behandlingshem ska som längst gälla i sex månader, därefter sker en ny prövning av rätten till insats.

En bedömning om öppenvårdsbehandling eller annan intern boendeform kan vara tillräcklig, ska alltid göras, innan nämnden kan fatta beslut om extern institutionsvård.

4.4.4. Familjehemsvård

Familjehemsvård för vuxna tillhandahålls oftast av en familjehemsorganisation som har kontrakterade familjehem, dvs. privata hem som på uppdrag tar emot vuxna personer för boende med stöd, vård eller omvårdnad. Familjevårdsorganisationerna rekryterar, stödjer och utvecklar enskilda familjehem så att de kan ta emot personer med funktionsnedsättningar i sitt hem. Val av familjehem och familjevårdsorganisation ska ske utifrån den enskildes individuella behov samt gällande ramavtal.

5. STÖD TILL ANHÖRIGA

Enligt 5 kap. 10 § SoL ska kommunerna erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller som stödjer en närstående som har en funktionsnedsättning. ’

5.1 Avlösning av anhörig i hemmet

Tillfälligt övertagande av närståendes vård och omsorg om berörd individ i dennes hem.

5.2 Barn till föräldrar med psykiska funktionsnedsättningar

Barn till personer med funktionsnedsättningar utgör en särskilt utsatt grupp vars behov det är särskilt angeläget att uppmärksamma. Det finns även specifika insatser/metoder som kan erbjudas genom insatser från Socialtjänstens barn och ungdomsenhet. Om någon förälder tillhör målgruppen ska socialsekreteraren stötta föräldrarna att söka insatser för barnen. I de fall där socialtjänstens medarbetare får kännedom om något som kan innebära att nämnden behöver ingripa till ett barns skydd är de skyldiga att genast anmäla detta till socialnämnden.

5.3 Vuxna anhöriga

Anhöriga kan efter ansökan beviljas individuella stödinsatser. Ansökan prövas av socialsekreterare.